

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ КОМУНАЛЬНИЙ
МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР НАУКОВО-ОСВІТНІХ
ІННОВАЦІЙ ТА МОНІТОРИНГУ

СТУДІЯ МЕТОДИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

СУЧАСНІ ПРАКТИКИ АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

<https://us04web.zoom.us/j/9082362529?pwd=L2V3bINDQzFVK3F5d3UrR1E2aTg0QT09>

Ідентифікатор конференції:

908 236 2529

Код доступу: 4N6QcL

16 КВІТНЯ

2025

Початок

о 15.00

ЗАТВЕРДЖУЮ

Галина ЛИТВИНЮК,
PhD, директор ТКМЦНОІМ

ПЛАН

1. Методологічні основи аналізу художнього твору.
 - 1.1. Аналіз і синтез.
 - 1.2. Принципи аналізу художнього твору.
 - 1.3. Види (методи) аналізу художнього твору.
2. Методика аналізу художнього твору.
 - 2.1. Способи аналізу художнього твору.
 - 2.2. Прийоми аналізу художнього твору.
3. Інтерпретація художнього твору на уроках літератури
 - 3.1. Наукова літературознавча інтерпретація.
 - 3.2. Складові інтерпретаційної компетентності учнів.
 - 3.3. Механізм інтерпретації ліричного та ліро-епічного твору.
 - 3.4. Модель формування вмінь інтерпретувати твори ліричного та ліро-епічного твору.
 - 3.5. Інтерпретаційна діяльність на різних етапах вивчення художнього твору.

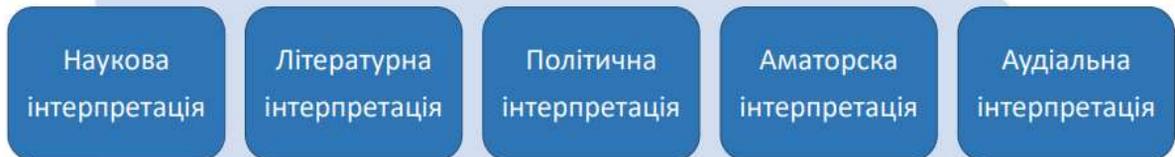
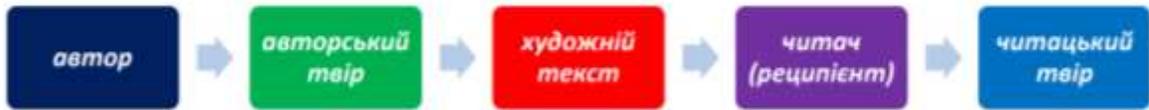
Спікери:

- Гапон Л.О., PhD, консультант ТКМЦНОІМ.
- Грабовська О.М., учитель-методист, учитель української мови й літератури ТАЛУГ ім. І.Франка

Інтерпретація: витoki розуміння

Поява читацького твору залежить:

- 1) від якості самого тексту (а отже, від майстерності письменника),
- 2) від обсягу внутрішнього світу читача, від уміння реципієнта спілкуватися з художнім текстом, розбудовувати на його основі (в уяві) власний літературний твір (такого типу навички формуються на уроках літератури).

Наукову літературознавчу інтерпретацію характеризують:

рівні інтерпретацій: інтерпретація експліцитного (явного змісту), імпліцитного (прихованого) змісту – підтексту.

ступені інтерпретацій: зовнішньої форми (художнього мовлення), внутрішньої форми (ейдологічна), змісту і смислу (сенсу) твору.

види інтерпретацій: герменевтична, екзистенціалістична, феноменологічна, структурально-семіотична, архетипальна.

аспекти: істико-генетичний, структурно-функціональний, жанрово-композиційний, історико-функціональний

Механізм інтерпретації ліричного та ліро-епічного твору (О.Глеб)

Ознайомлення з текстом 1. Читання (ознайомлення зі змістом і вкладеними в художні засоби смислами твору). 2. Засвоєння поетичного тексту (розуміння) й первинне естетичне сприймання ліричного твору.	Психологічні відчуття, що формуються під час сприймання твору 1. Відчуття, викликані ліричним твором: а) насолода, б) переживання, в) екстаз. 2. Сприйняття високого й піднесеного в ліричному творі. 3. Спостережливість. 4. Увага.	Актуалізація процесів психічної діяльності 1. Творча уява. 2. Творче мислення. 3. Політ фантазії. 4. Асоціації. 5. Алюзії.	Сформованість уміння інтерпретувати ліричні твори 1. Аналіз ліричного тексту. 2. Індивідуальний досвід як компонент упізнаваності подібного з уже реально пережитим. 3. Тлумачення. 4. Інтерпретація.
--	--	--	--

ВИДИ (МЕТОДИ) АНАЛІЗУ ТВОРУ

Психологічний аналіз

- аналіз засобів психологізму в творі та літературі загалом
- дослідження психології сприймання і впливу художнього твору на читача;
- вивчення психології творчості

Естетичний аналіз

- передбачає тлумачення творів з погляду категорій естетики: «прекрасне — потворне», «трагічне — комічне», «високе — низьке»

Формальний аналіз

- погляд на форму як специфічну прикмету літератури й тлумачення змістовності форми — здобутки «формальної школи»

Біографічний аналіз

- передбачає розгляд біографії письменника як важливого джерела творчості
- безперечно, автор акумулює враження та ідеї часу, творить художній світ, тому вивчення обставин його життя може допомогти глибше дослідити процес зародження й визрівання творчих задумів, увагу до певних мотивів тощо
- особистісні моменти відіграють важливу роль у творчості, водночас художній твір має об'єктивну естетичну цінність

Порівняльний аналіз

- охоплює порівняльно-історичний та порівняльно-типологічний розгляд творів.
- його використовують при вивченні оглядових тем.

Структурний аналіз

- у центрі аналізу він ставив текст: розглядали елементи, рівні твору, а його структуру розуміли як ієрархію рівнів
- актуальними залишилися: розуміння системності елементів (складників) твору, визнання неоднакової ролі різних складників форми у вираженні змісту

Гендерний аналіз

- передбачає врахування особливостей чоловічого і жіночого світосприймання та світорозуміння, які позначаються на концептуально-стильових особливостях творів. Концептуально-стильовий аналіз

Концептуально-стильовий аналіз

- це складна, динамічна єдність художньої концепції і стилю, що органічно взаємодіє з іншими літературознавчими методами й разом з ними сприяє розкриттю особливостей художньої літератури як духовного феномена.